CoBlue
Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

Universidade de Vigo

Citta
FEUP UNIVERSITY OF PORTO
FCTUC UNIVERSITY OF COIMBRA

INFORME DE POLÍTICAS

Eólica mariña en Galicia segundo os principios da ORRI

Trece recomendacións do foro comunitario CoBlue

Vigo · Outubro 2026

Funded by the European Union

REINFORCING Grantee

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL

TIASLab A living lab for public participation

POST-GROWTH INNOVATION LAB

Eólica mariña en Galicia segundo os principios da ORRI. Trece recomendacións do foro comunitario CoBlue

Este informe de políticas resume o informe *Implementar la eólica marina siguiendo los principios de la ORRI* (outubro 2025), elaborado a partir do foro comunitario sobre a eólica mariña en Galicia que o proxecto CoBlue celebrou en xuño de 2025. CoBlue forma parte de TIAS lab, o laboratorio de participación pública da Universidade de Vigo.

Coordinación e autoría

Susana Bastón Meira, Aitor Alonso Rodríguez e Brais Suárez Eiroa.

Entidades coordinadoras

Post-Growth Innovation Lab da Universidade de Vigo e Centro de Investigação do Território, Transportes e Ambiente (CITTA) da Universidade do Porto.

Agradecementos

Agradecemos ás 36 persoas de 29 entidades que participaron no foro o seu tempo, o seu coñecemento e a súa experiencia. Agradecemos tamén ás entidades que revisaron e validaron as recomendacións. As entidades participantes e validadoras aparecen no anexo.

Este informe elaborouse grazas ao financiamento do proxecto Horizon Europe REINFORCING, coa subvención REINFORCING-I2_10. Susana Bastón Meira agradece o financiamento do programa de investigación e innovación Horizonte Europa da Unión Europea a través do proxecto REINFORCING (acordo de subvención n.º 101094435), no marco da subvención REINFORCING-I2_10. Aitor Alonso-Rodríguez agradece o financiamento do programa predoutoral da Xunta de Galicia baixo o contrato ED481A2024-190, cofinanciado pola Unión Europea no marco do programa FSE+ Galicia 2021-2027. Brais Suárez-Eiroa agradece o financiamento do programa posdoutoral da Xunta de Galicia baixo o contrato ED481B-2023-011, financiado pola Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades.

Financiado pola Unión Europea. As opinións e puntos de vista expresados só comprometen ás súas autoras e autores e non reflicten necesariamente os da Unión Europea. Nin a Unión Europea nin a autoridade outorgante poden ser consideradas responsables deles.

Fotografías do foro do equipo CoBlue. Outras imaxes de Unsplash, de uso libre.

Universidade de Vigo · Post-Growth Innovation Lab · Rúa Benito Corbal, 45, entrada Javier Puig 1-3, 36001 Pontevedra.

Índice

Resumo **4**

1. Contexto e método **6**
A eólica mariña en Galicia 6
O foro comunitario CoBlue 6
Os seis principios da ORRI 6
Cinco etapas da implementación 7

2. Trece recomendacións **9**
Plan estratéxico 10
Preparativos 12
Investigación, desenvolvemento e innovación 13
Implementación 14
Seguimento 15

3. Que deben medir os estudos de impacto **18**

4. Conclusións **19**

Anexo. Entidades e referencias **20**
Entidades participantes 20
Referencias seleccionadas 20
Máis información 21

Resumo

Galicia é unha das zonas de España con máis potencial para a eólica mariña. Para que o seu desenvolvemento sexa xusto e sustentable, o proxecto CoBlue reuniu en xuño de 2025 administracións, empresas, centros de investigación e organizacións da sociedade civil nun foro comunitario. O foro aplicou os seis principios da investigación e innovación responsable e aberta (ORRI) a todas as etapas da implementación da eólica mariña, desde a planificación ata o seguimento.

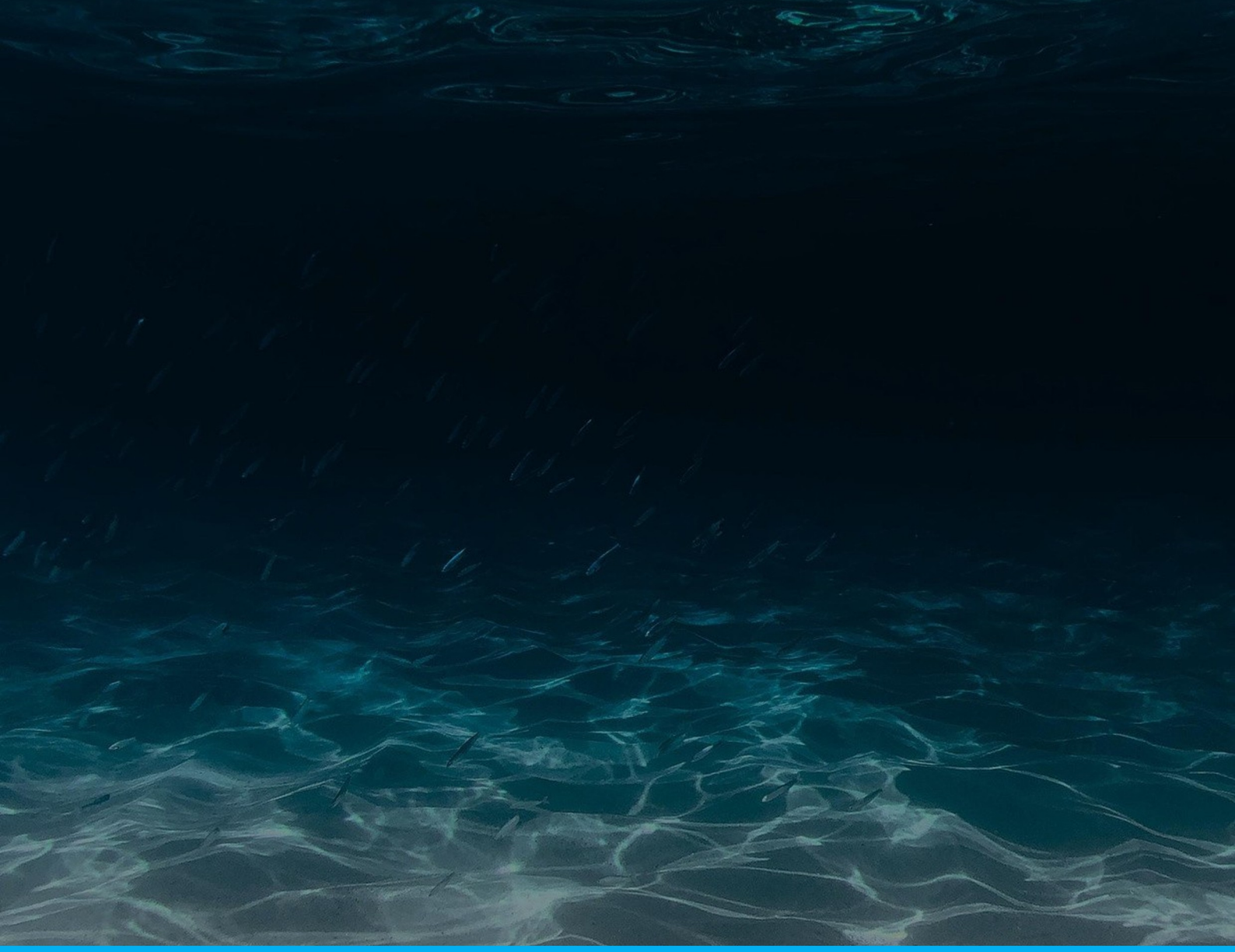
36	29	13	8
persoas participantes	entidades	recomendacións	entidades validaron o informe

A percepción compartida no foro é que o debate social sobre a eólica mariña segue a ser insuficiente, que as decisións chegan impostas e que os beneficios se concentran en poucos actores. As persoas participantes expresaron preocupación polo impacto ambiental e polas consecuencias socioeconómicas, e pediron máis transparencia e inclusividade en todo o proceso. A partir deste diagnóstico, o foro cocreou trece recomendacións dirixidas ás administracións públicas.

Mensaxes clave

- **Planificar a enerxía antes de ordenar o mar.** Galicia necesita un plan enerxético propio, con obxectivos claros de produción e consumo, e unha estratexia azul para as actividades industriais no mar.
- **Participación desde o principio e con efectos reais.** A participación ten que comezar nas fases iniciais do POEM, ser continua e chegar aos órganos que toman as decisións.
- **Información aberta nun único lugar.** Os datos ambientais, os seguimentos e os resultados de investigación deben estar no visor InfoMAR, en formatos abertos e con explicacións sinxelas.
- **Avaliación ambiental independente e prudente.** A implantación debe ser escalonada, cun seguimento intensivo e con avaliacións de impacto realizadas por organismos independentes.
- **Beneficios para o territorio.** As comunidades enerxéticas locais, a cadea de valor galega e un repartimento visible dos beneficios fan que a eólica mariña contribúa ao desenvolvemento de Galicia.
- **Responsabilidade ata o final.** Un fondo obrigatorio debe garantir o desmantelamento e a restauración ambiental ao rematar a vida útil dos parques.

«Se a eólica mariña ten que chegar, non pode facelo a calquera prezo». Conclusión do foro comunitario CoBlue.

1
Contexto e método

1. Contexto e método

A eólica mariña en Galicia

En 2020 a Comisión Europea adoptou unha estratexia para aproveitar o potencial das enerxías renovables mariñas. En España, a tecnoloxía mariña viable a escala comercial é a eólica flotante, porque as turbinas ancoradas ao fondo non son compatibles coa plataforma continental española. En 2025 España aínda non tiña parques eólicos mariños instalados, malia existir unha planificación para o seu desenvolvemento.

Galicia, no noroeste de España, é unha das zonas con maior potencial. O Plan de Ordenación do Espazo Marítimo (POEM) da demarcación noratlántica, aprobado polo Real decreto 150/2023, do 28 de febreiro, define as zonas de alto potencial para a eólica mariña fronte á costa galega. O mar é central para a economía, a cultura e os ecosistemas da rexión, e por iso as decisións sobre a eólica mariña son especialmente sensibles.

O foro comunitario CoBlue

O proxecto CoBlue, financiado polo proxecto europeo REINFORCING, ten o obxectivo de contribuír a que a eólica mariña se implemente en Galicia de forma xusta e sustentable. Para iso, o Post-Growth Innovation Lab da Universidade de Vigo e o CITTA da Universidade do Porto organizaron un foro comunitario no edificio Redeiras de Vigo. O foro tivo dúas sesións presenciais, o 6 e o 13 de xuño de 2025, e unha sesión en liña de validación, o 20 de xuño de 2025.

Participaron 36 persoas de 29 entidades. Por tipo de entidade, o 15 % procedía da administración pública, o 22 % da industria, o 22 % da academia e a investigación e o 41 % da sociedade civil. O obxectivo do foro foi cocrear unha axenda que garantise que todas as partes interesadas tivesen voz durante a implementación dos parques eólicos. Oito entidades, entre elas administracións públicas, revisaron e validaron despois as recomendacións.

Este informe é un punto de partida para dialogar coas administracións públicas e construír de forma colectiva un marco institucional que garanta unha implantación responsable e xusta da eólica mariña. A *Guía metodolóxica* e as *Pautas para accións inclusivas* de CoBlue explican como se desenvolveu o proceso.

Os seis principios da ORRI

A investigación e innovación responsable e aberta (ORRI, polas súas siglas en inglés) é un conxunto de prácticas que buscan que a ciencia e a innovación se realicen de forma ética, inclusiva, transparente e sustentable. O foro utilizou seis principios para analizar a eólica mariña.

Táboa 1. Principios da ORRI utilizados no foro

Principio	Que analiza
Participación	Grao de participación democrática na toma de decisións e igualdade de oportunidades para participar
Inclusividade	Inclusión de perspectivas diferentes e repartimento de custos e beneficios
Anticipación	Efectos ambientais, sociais e económicos a curto, medio e longo prazo
Capacidade de resposta	Mecanismos de seguimento para axustar decisións e recursos para adaptarse aos cambios
Reflexividade	Conciencia sobre os efectos ambientais, sociais e éticos e sobre as alternativas posibles
Transparencia e ciencia aberta	Datos, metodoloxías e resultados abertos e información clara e accesible en todas as etapas

Unha das conclusións do foro é que estes principios dependen uns doutros. Para que a ciencia sexa aberta, a información ten que chegar a todas as partes interesadas, o que conecta coa participación. Para anticipar ben os efectos, cómpre ter en conta todas as perspectivas, o que conecta coa inclusividade. Por exemplo, das achegas que as persoas participantes situaron no espazo dedicado á inclusividade, só entre o 50 % e o 60 % correspondían a ese principio, e o resto conectaba con outros.

Cinco etapas da implementación

A partir da *Hoja de Ruta para el desarrollo de la Eólica Marina y de las Energías del Mar en España*, o foro traballou cun mapa simplificado de cinco etapas. As etapas retroaliméntanse. Un bo diálogo intersectorial, por exemplo, necesita unha investigación exhaustiva e aberta, e esa investigación necesita á súa vez o diálogo para definir o seu alcance.

Plan estratéxico	Preparativos	I+D+i	Implementación	Seguimento
POEM Avaliación ambiental estratéxica Visor InfoMAR	Adaptación de infraestruturas Adaptación do marco administrativo Diálogos intersectoriais Alcance dos estudos	Investigación do medio mariño e socioeconómico Desenvolvemento tecnolóxico Proxectos piloto Observatorio de eólica mariña	Concorrencia competitiva Estudo de impacto ambiental Trámites Obra e explotación Mantemento Desmantelamento	Vixilancia ambiental Acompañamento á industria Contribución á sustentabilidade

Figura 1. Etapas e subetapas da implementación da eólica mariña en España.

2

Trece recomendacións

2. Trece recomendacións

As recomendacións seguen a orde das cinco etapas da implementación. Cada unha describe o problema detectado no foro, as medidas que propón e os principios da ORRI cos que se relaciona.

Táboa 2. As trece recomendacións do foro

N.º	Recomendación	Etapa	Principios da ORRI
1	Plan enerxético para Galicia e estratexia azul galega	Plan estratéxico	Inclusividade e Reflexividade
2	Coordinación interadministrativa e participación continua no POEM	Plan estratéxico	Participación e Transparencia e ciencia aberta
3	Comunicación e divulgación sobre o POEM e a biodiversidade mariña	Plan estratéxico	Inclusividade e Transparencia e ciencia aberta
4	Participación pública na avaliación ambiental estratéxica	Plan estratéxico	Inclusividade e Transparencia e ciencia aberta
5	Información ambiental centralizada no visor InfoMAR	Plan estratéxico	Capacidade de resposta e Transparencia e ciencia aberta
6	Resultados de asembleas participativas que cheguen a quen decide	Preparativos	Participación e Transparencia e ciencia aberta
7	Living Labs promovidos polas empresas promotoras	Preparativos	Inclusividade e Reflexividade
8	Estudos de ruído, biodiversidade e condicións meteoceanográficas	I+D+i	Anticipación e Capacidade de resposta
9	Marco de colaboración público-privado para decisións informadas	I+D+i	Anticipación e Capacidade de resposta
10	Cultura enerxética	I+D+i	Inclusividade, Anticipación e Reflexividade
11	Independencia e rigor na avaliación de impacto ambiental	Implementación	Anticipación e Capacidade de resposta
12	Mecanismo obrigatorio para o desmantelamento	Implementación	Anticipación e Capacidade de resposta
13	Modelo enerxético xusto, descentralizado e participativo	Seguimento	Inclusividade e Reflexividade

Plan estratéxico

A planificación da eólica mariña parte da Lei 41/2010, de protección do medio mariño, que organiza as actividades humanas no mar para conservar os ecosistemas mariños. Sobre esta base, o POEM fixa onde se poden situar os parques. O POEM estará vixente ata o 31 de decembro de 2027, cando debe revisarse, e esa revisión é unha oportunidade para aplicar as recomendacións desta etapa.

Recomendación 1. Establecer un plan enerxético para Galicia e unha estratexia azul galega

O problema. O foro destacou que Galicia necesita un plan enerxético con obxectivos claros antes de aplicar plans de ordenación. Ese plan debe someterse a avaliación ambiental estratéxica, incluír o abandono dos combustibles fósiles e incentivar a redución do consumo de enerxía. En 2025 a Xunta de Galicia sacou a concurso a elaboración do novo Plan sectorial eólico de Galicia.

Que propón o foro

- Elaborar de forma participativa un plan enerxético para Galicia que aborde a produción e o consumo de enerxía, integre as leccións da crise climática e inclúa un plan sectorial eólico e un plan de abandono dos combustibles fósiles.
- Elaborar unha estratexia azul para as actividades industriais no mar, na liña da Estratexia galega de infraestrutura verde e da conectividade e a restauración ecolóxicas.
- Estender este enfoque a cada comunidade autónoma.

Principios da ORRI. Inclusividade e Reflexividade

Recomendación 2. Fortalecer a coordinación interadministrativa e a participación continua no POEM

O problema. As persoas participantes percibiron que o POEM se elaborou sen contar dabondo co sector pesqueiro nin con informes científicos, e sen consenso entre administracións. A participación de múltiples axentes que defende a versión institucional percíbese como pasiva e pouco efectiva.

Que propón o foro

- Establecer mecanismos estables e eficaces de colaboración entre as administracións estatais, autonómicas e locais que xestionan o espazo marítimo.
- Incluír de forma sistemática o sector pesqueiro, científico e enerxético e a sociedade civil na implementación, o seguimento e a revisión do POEM.
- Aproveitar a revisión do POEM para corrixir as deficiencias do proceso inicial e integrar mellor os axentes e os datos relevantes.

Principios da ORRI. Participación e Transparencia e ciencia aberta

Recomendación 3. Promover a comunicación e a divulgación sobre o POEM e a biodiversidade mariña

O problema. As persoas participantes percibiron falta de información sobre o desenvolvemento do POEM e sobre as implicacións da eólica mariña para a biodiversidade.

Que propón o foro

- Crear programas educativos e colaboracións con escolas, universidades, confrarías e asociacións locais, con obradoiros participativos, charlas e materiais para docentes.
- Establecer alianzas con ONG, centros de interpretación mariña e museos.
- Deseñar unha campaña multicanle sobre a biodiversidade mariña, con infografías, vídeos e animacións accesibles, presenza en redes sociais e medios locais e unha linguaxe adaptada a cada público.

Principios da ORRI. Inclusividade e Transparencia e ciencia aberta

Recomendación 4. Fomentar a participación pública na avaliación ambiental estratéxica

O problema. O POEM cumpriu os trámites formais, con dous períodos de exposición pública e unha declaración ambiental estratéxica. O foro percibiu que a documentación técnica estivo pouco tempo dispoñible e en formatos pechados, o que limitou unha participación informada. O prazo dun mes para presentar alegacións considérase insuficiente para unha participación efectiva.

Que propón o foro

- Establecer procesos de diálogo temperán con todos os sectores implicados antes de deseñar cada proxecto.
- Crear unha plataforma dixital transparente, accesible e inclusiva para a participación cidadá en proxectos de alto impacto.
- Facer chegar a información directamente á cidadanía nos ámbitos local, rexional e autonómico.

Principios da ORRI. Inclusividade e Transparencia e ciencia aberta

Recomendación 5. Centralizar a información ambiental nun único lugar, o visor InfoMAR

O problema. O visor InfoMAR do Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico reúne as capas de zonificación mariña e permite descargalas. No foro, unha plataforma aberta xurdiu unha e outra vez como solución prioritaria aos déficits de transparencia. A información de cada capa é difícil de localizar, hai baleiros de coñecemento que medran canto máis lonxe da costa e faltan os resultados dos seguimentos.

Que propón o foro

- Integrar no visor os resultados dos seguimentos ambientais e das investigacións.
- Facer o visor máis intuitivo e facilitar o acceso aos datos e metadatos con explicacións sinxelas.
- Incluír capas socioeconómicas e bases de datos que hoxe son difíciles de exportar a un formato con distribución espacial.

Principios da ORRI. Capacidade de resposta e Transparencia e ciencia aberta

Preparativos

As competencias están repartidas. O Estado planifica as enerxías mariñas e ordena o espazo marítimo, e a Xunta de Galicia promove a eólica mariña no seu territorio e tramita permisos. A Lei 2/2024 de Galicia, do 7 de novembro, atribúe á comunidade autónoma a promoción dos beneficios sociais e económicos destes proxectos. O foro identificou problemas nesta etapa, como trámites sen codeseño, un marco que favorece as grandes empresas promotoras e a falta de trazabilidade sobre como se integran as alegacións. Tamén propuxo mesas de traballo técnicas e sociais, canles de comunicación entre actores e mecanismos de participación vinculantes para o diálogo entre sectores.

Recomendación 6. Asegurar que os resultados de asembleas participativas e inclusivas cheguen a quen toma as decisións

O problema. O foro percibe que a normativa para acelerar os proxectos de eólica mariña dificulta unha participación cidadá axeitada e unha avaliación ambiental rigorosa. Percibe tamén inseguridade xurídica e regras pouco claras que priorizan os intereses económicos sobre os ambientais.

Que propón o foro

- Garantir que os resultados das asembleas participativas e inclusivas cheguen aos órganos de decisión e teñan efectos reais.
- Promover cambios normativos que protexan o dereito á participación pública e aseguren avaliacións de impacto ambiental rigorosas, por exemplo mediante a actualización da Lei 27/2006 sobre o acceso á información, a participación pública e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente.
- Establecer canles de participación institucionalizadas, como a Asemblea Cidadá para o Clima en España ou o amplo proceso participativo sobre enerxía mariña en Francia.

Principios da ORRI. Participación e Transparencia e ciencia aberta

Recomendación 7. Pedir ás empresas promotoras a creación de Living Labs para o diálogo social

O problema. A información sobre a tramitación e a adxudicación dos parques chega pouco á sociedade, e as consultas percíbense como meros trámites. O foro identificou a necesidade de contextualizar e dimensionar ben o problema e as solucións. Un Living Lab é un espazo de innovación aberta nun contorno real, que sitúa a cidadanía no centro e é especialmente útil ante problemas complexos con intereses en conflito.

Que propón o foro

- Crear unha comisión local de seguimento, con participación pública, que supervise a implementación de cada parque segundo o modelo Living Lab, en paralelo ou integrada na tramitación do proxecto.
- Garantir que a información previa ás concesións sexa rigorosa e accesible para todas as partes interesadas.

Principios da ORRI. Inclusividade e Reflexividade

Investigación, desenvolvemento e innovación

Galicia non ten parques eólicos mariños en funcionamento, e o coñecemento sobre os seus impactos depende de proxectos piloto puntuais. O foro propuxo financiar investigación independente e aumentar o intercambio de coñecemento entre ciencia, cidadanía e responsables públicos, tamén co norte de Portugal, onde funciona desde 2020 o parque flotante WindFloat Atlantic. En aplicación do principio de precaución, o foro propuxo unha implantación moi progresiva, que comece por poucos proxectos piloto cun seguimento intensivo e continuo.

Recomendación 8. Incluír no seguimento do medio mariño estudos sobre ruído, biodiversidade e condicións meteoceanográficas

O problema. Descoñécense os impactos reais sobre as aves, os mamíferos mariños, os fondos, as condicións hidrográficas, o patrón de ventos e as zonas costeiras. A produtividade das rías galegas depende do patrón de ventos, e aínda non se sabe como lle afectará a explotación do recurso eólico.

Que propón o foro

- Realizar unha implantación escalonada que permita analizar os impactos.
- Aplicar vixilancia ambiental supervisada pola administración durante a obra e a explotación.
- Establecer fianzas económicas e sancións severas ante os efectos ambientais.
- Fomentar o intercambio de información e experiencias e a asistencia científica e técnica mutua.

Principios da ORRI. Anticipación e Capacidade de resposta

Recomendación 9. Crear un marco de colaboración público-privado para tomar decisións informadas

O problema. A investigación percíbese como unha actividade reactiva, pouco planificada para informar as decisións políticas. O foro identificou tres liñas de investigación prioritarias, que son a tecnoloxía de turbinas flotantes, as alternativas aos combustibles fósiles e a circularidade dos materiais ao desmantelar os parques.

Que propón o foro

- Destinar parte dos ingresos da explotación a financiar proxectos piloto de I+D+i, dentro dun plan de mellora continua que mellore as decisións en futuros proxectos.
- Crear un espazo común, como o visor InfoMAR, que integre os resultados de seguimentos e investigacións públicos e privados.

Principios da ORRI. Anticipación e Capacidade de resposta

Recomendación 10. Promover a cultura enerxética

O problema. O foro detectou falta de coñecemento e de formación, e pediu máis comunicación cos distintos grupos sociais sobre xeración, consumo e fiscalidade da enerxía e sobre ordenación do espazo. En Galicia, o Observatorio da enerxía eólica mariña reúne a administración autonómica, o sector pesqueiro e o sector industrial, e o foro pediu máis transparencia e comunicación.

Que propón o foro

- Formar e sensibilizar a sociedade galega sobre a necesidade de protexer e xestionar ben os seus recursos naturais.
- Difundir o coñecemento estatal, europeo e internacional sobre enerxías renovables.
- Impulsar o debate ambiental e social no sistema educativo.

Principios da ORRI. Inclusividade, Anticipación e Reflexividade

Implementación

Cada parque debe someterse a unha avaliación de impacto ambiental segundo a Lei 21/2013, que inclúe o estudo de impacto ambiental do promotor, a información pública e unha declaración de impacto ambiental vinculante. A adxudicación dos primeiros parques galegos farase por concorrencia competitiva. Segundo os borradores de orde ministerial dispoñibles en 2025, os criterios económicos e técnicos pesarían un 70 % e os non económicos, como a distancia á costa ou o plan de desmantelamento, un 30 %. O foro destacou a necesidade de manter mesas de diálogo durante toda a vida operativa do parque e de elaborar un plan de mantemento antes da súa posta en marcha.

Recomendación 11. Fortalecer a independencia e o rigor da avaliación de impacto ambiental mariño

O problema. O foro percibe a avaliación de impacto ambiental como un mero trámite. As decisións vense condicionadas polo peso dos intereses socioeconómicos fronte aos resultados ambientais. É difícil estimar os impactos acumulativos de varios proxectos, e parte da investigación está vinculada a intereses económicos, o que reduce a confianza.

Que propón o foro

- Promover cambios lexislativos para que a avaliación de impacto ambiental a realicen organismos independentes.
- Aplicar vixilancia ambiental supervisada pola administración durante a obra e a explotación.

Principios da ORRI. Anticipación e Capacidade de resposta

Recomendación 12. Establecer un imposto ou mecanismo obrigatorio para asegurar o correcto desmantelamento

O problema. Existe o risco de que a empresa non poida restaurar a zona ao final da vida útil do parque, estimada entre 20 e 30 anos. A autorización de xestores galegos para valorizar os residuos é lenta, e as pas dos aeroxeradores son difíciles de revalorizar. A Lei 2/2024 de Galicia crea un canon sobre as infraestruturas de evacuación da eólica mariña, pero non menciona o desmantelamento.

Que propón o foro

- Crear un imposto, mecanismo ou fianza obrigatoria para que a empresa adxudicataria destine parte dos seus ingresos a un fondo para o desmantelamento e a restauración ambiental.
- Establecer sancións severas ante os efectos ambientais.

Principios da ORRI. Anticipación e Capacidade de resposta

Seguimento

Unha vez en funcionamento, o promotor debe executar un programa de vixilancia ambiental. O foro dedicou 30 achegas a esta fase e pediu manter un corpo de vixilancia continuado e mostrar os seus datos en tempo real. A contribución á sustentabilidade aparece nas declaracións de impacto ambiental, pero carece de indicadores claros. O foro propuxo integrar o territorio desde o principio, máis alá de compensalo, e ter en conta a dependencia enerxética.

Recomendación 13. Promover un modelo enerxético xusto, descentralizado e participativo con comunidades enerxéticas locais

O problema. O procedemento de adxudicación non parece beneficiar socialmente as zonas onde se instalarán os parques. As comunidades enerxéticas permiten superar o modelo centralizado que domina o mercado eléctrico español.

Que propón o foro

- Impulsar comunidades enerxéticas locais en zonas rurais e periurbanas, con propiedade compartida das infraestruturas entre empresas e comunidades.
- Deseñar beneficios diferenciados para os territorios produtores, como bonificacións fiscais, tarifas reducidas ou acceso prioritario ao autoconsumo.
- Desenvolver mecanismos de redistribución territorial dos beneficios enerxéticos para reducir a desigualdade entre rexións produtoras e consumidoras.

Principios da ORRI. Inclusividade e Reflexividade

3

Que deben medir os estudos e conclusións

3. Que deben medir os estudos de impacto

O foro identificou os temas mínimos que debe abordar calquera estudo sobre o impacto da eólica mariña. As categorías de medio ambiente, socioeconomía e tecnoloxía xa aparecen nos documentos iniciais dos proxectos presentados en Galicia, e o foro matízaas e complétaas. Por exemplo, pide garantir o rigor da información ambiental e avaliar o retorno do investimento na comunidade galega. A categoría de transición ecolóxica engade temas que adoitan omitirse, como quen participa nas decisións, que modelo enerxético se fomenta e como se reparten os custos e beneficios.

Táboa 3. Contidos mínimos dos estudos de impacto segundo o foro

Categoría	Tema	Exemplos de aspectos para estudar
Medio ambiente	Biodiversidade	Aves, cetáceos, peixes, algas, correntes, efecto arrecife, compatibilidade con reservas
	Contaminación	Ruído, electromagnetismo dos cables, materiais
	Paisaxe	Efectos visuais e percepción do contorno
	Residuos	Mantemento, abandono e desmantelamento
	Uso do espazo	Ocupación do mar e do fondo, cables, zonificación, limitacións en terra
Socioeconomía	Desenvolvemento económico local	Cadea de subministración, industria e investimento local, beneficio rexional
	Emprego	Emprego xerado
	Outros sectores	Pesca, turismo, actividades marítimas, economía circular
Tecnoloxía	Compatibilidade legal	Encaixe no marco regulador
	Eficacia e eficiencia	Potencia, recurso eólico, almacenamento, integración eléctrica
	Innovación técnica	Novas tecnoloxías e solucións flotantes
	Riscos técnicos	Seguridade e estabilidade ante temporais
	Viabilidade económica	Custo, financiamento e rendibilidade
Transición ecolóxica	Decisións informadas	Evidencias, transparencia, planificación e seguimento ambiental
	Descarbonización	Redución de emisións de gases de efecto invernadoiro
	Gobernanza	Axentes e papeis, participación, consenso sectorial, aceptación social
	Modelo enerxético	Crecemento ou redución do consumo, descentralización, autosuficiencia, electrificación
	Transición xusta	Distribución de impactos e beneficios, desigualdade, compatibilidade coa pesca, minerais

4. Conclusións

España e Galicia contan con mecanismos de coordinación entre administracións e sectores para implementar a eólica mariña. Aínda así, o foro conclúe que o debate social é insuficiente, que as decisións se perciben como impostas e que os beneficios se concentran en poucos actores. Por iso pide máis transparencia e inclusividade en todo o proceso.

As trece recomendacións responden a problemas estruturais, como a falta de participación cidadá, a debilidade da avaliación ambiental, os conflitos con actividades tradicionais e a saída dos beneficios económicos fóra do territorio. As solucións reforzan a responsabilidade institucional, fan máis inclusivas as decisións, preparan Galicia para os cambios tecnolóxicos e ambientais e vinculan os beneficios da produción enerxética ao territorio.

Entre as demandas centrais do foro destacan a participación vinculante desde as fases iniciais do POEM, a transparencia e o acceso á información, a protección da biodiversidade, a cultura e as formas de vida locais e a valorización dos residuos do desmantelamento. O foro considera indispensable que a eólica mariña impulse a economía e o territorio galegos, de xeito que medre a cadea de valor local, os beneficios se repartan de forma visible e os conflitos cos usos tradicionais se preveñan con planificación, compensacións xustas e acordos de cooperación.

A eólica mariña pode ter un papel relevante na descarbonización, e Galicia dispón de recursos para desenvolvela. O foro conclúe que debe facelo da man das comunidades locais e dentro dunha estratexia de sustentabilidade a longo prazo que inclúa a redución progresiva do consumo de enerxía, seguindo os principios da investigación e innovación responsable e aberta.

> *«Se a eólica mariña ten que chegar, non pode facelo a calquera prezo».*

Anexo. Entidades e referencias

Entidades participantes

Tipo	Entidades
Administración pública	Concello de Baiona, Concello de Bueu, Concello de Nigrán, Concello de Tomiño, Axencia Galega de Innovación (GAIN), Agrupación Europea de Cooperación Territorial Galicia-Norte de Portugal (AECT-GNP), Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico (MITECO)
Industria	Tragsatec, Asociación Clúster de Empresas de Ingeniería, Consultoría y Servicios Tecnológicos de Galicia (AGEINCO), Asociación Profesional de Empresas Medioambientales de Galicia (APROEMA), Autoridade Portuaria de Vigo, Eurofins Iproma, Magallanes Renovables, Nosa Enerxía S. Coop. Galega
Academia e investigación	Fundación CETMAR, Centro Tecnológico Energy Lab, Instituto Español de Oceanografía (IEO), Instituto de Investigacións Mariñas (IIM-CSIC), Universidade de Vigo
Sociedade civil	Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA), Amigas da Terra, Coordinadora para o Estudo dos Mamíferos Mariños (CEMMA), FUNDAMAR, GALP Ría de Pontevedra, GALP Ría de Vigo-A Guarda, Greenpeace, Instituto de Estudos Miñoranos, representación da adolescencia

Entidades que revisaron e validaron as recomendacións. AECT-GNP, Concello de Nigrán, Concello de Tomiño, Fundación CETMAR, GAIN, MITECO, Tragsatec e Universidade de Vigo.

Referencias seleccionadas

Ley 41/2010, de 29 de diciembre, de protección del medio marino. BOE n.º 317.

Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental.

Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

Real Decreto 79/2019, de 22 de febrero, por el que se regula el informe de compatibilidad y se establecen los criterios de compatibilidad con las estrategias marinas.

Real Decreto 150/2023, de 28 de febrero, por el que se aprueban los planes de ordenación del espacio marítimo de las cinco demarcaciones marinas españolas. BOE n.º 54.

Real Decreto 962/2024, de 24 de septiembre, por el que se regula la producción de energía eléctrica a partir de fuentes renovables en instalaciones ubicadas en el mar.

Lei 2/2024, do 7 de novembro, de promoción dos beneficios sociais e económicos dos proxectos que utilizan os recursos naturais de Galicia.

Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico (2021). *Hoja de Ruta para el desarrollo de la Eólica Marina y de las Energías del Mar en España*.

Tribunal de Contas Europeo (2023). *Offshore renewable energy in the EU. Ambitious plans for growth but sustainability remains a challenge*. Informe especial 22/2023.

Fundación Renovables (2025). *Aceptación social de la eólica marina en España. Guía y recomendaciones de buenas prácticas internacionales*.

Martínez, J., Sánchez, L., Casalduero, M. G., Ruiz, M. M. e Salat, J. (2024). *Estado de la cuestión y análisis de los conflictos socioambientales en torno al desarrollo de la energía eólica marina en España*. Fundación Nueva Cultura del Agua.

Stelzenmüller, V. et al. (2020). *Research for PECH Committee. Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries*. Parlamento Europeo.

Máis información

CoBlue en TIAS lab · tiaslab.uvigo.gal/case.html?id=coblue
Páxina do proxecto CoBlue · postgrowth-lab.uvigo.es/projects/coblue

CoBlue Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

Universidade Vigo

Citta FEUP University of Porto FCTUC University of Coimbra

Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

tiaslab.uvigo.gal

postgrowth-lab.uvigo.es/projects/coblue

TIASLab A living lab for public participation

POST-GROWTH INNOVATION LAB

Funded by the European Union

REINFORCING Grantee

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL